

บทที่ 3

ข้อถกเถียงที่คัดค้านการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์

ในบทนี้จะพิจารณาถึงข้อถกเถียง (Arguments) ที่คัดค้านการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ นอกจากจะพิจารณาเหตุผลในการคัดค้านแล้ว จะพิจารณาถึงข้อวิพากษ์วิจารณ์ในแต่ละประเด็นของฝ่ายที่คิดว่า สังคมศาสตร์สามารถมีกฎทั่วไปได้ที่มีต่อฝ่ายที่คัดค้าน ทั้งนี้ผู้เขียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อข้อโต้แย้ง และประเด็นปัญหาดังกล่าว ก็จะร่วมวิพากษ์วิจารณ์ด้วย

มีข้อถกเถียง (Arguments) ของฝ่ายที่คัดค้านการมีกฎทั่วไปซึ่งนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ ดังต่อไปนี้คือ

1. ข้อถกเถียงเรื่อง ระบบสังคมเป็นระบบเปิด
2. ข้อถกเถียงเรื่อง ความซับซ้อนและความแตกต่างกันในแง่ของเนื้อหาสาระระหว่างวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ กับสังคมศาสตร์

1. ข้อถกเถียงเรื่องระบบสังคมเป็นระบบเปิด

ผู้เขียนจะวิเคราะห์ข้อถกเถียงนี้จากบทความของ Brain Fay เรื่อง "General Laws and Explaining Human Behavior" (1983 : 102-104) ข้อถกเถียงได้กล่าวว่

...การทำงานที่ประสบผลสำเร็จ จะเป็นไปได้ เมื่อมีที่อยู่ในระบบปิด

(Closed System) กล่าวคือ เป็นระบบที่ได้รับการปกป้องจากอิทธิพลภายนอก ซึ่งมีแนวโน้มจะทำให้ปฏิสัมพันธ์ตามปกติ ระหว่างสมาชิกในระบบนั้นเสียไป ทุกการทำนายในทางวิทยาศาสตร์ ที่มีรูปแบบ "ถ้า C แล้ว E" ในสภาพการณ์ x ซึ่งคงที่ แต่ C อยู่ในสถานการณ์ x ซึ่งคงที่ดังนั้น E" และการทำนายนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ก็ต่อเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่คงที่ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เมื่อสภาพการณ์ไม่เหมาะสมปรากฏขึ้น ก็จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง C กับ E นั้นล่มสลายลง. . . (1983 : 102)

. . . successful prediction is only possible when one is dealing with a closed system, that is, with a system which is protected from external influences that would trend to upset the regular interaction of members in the system. All scientific predictions taken the form, " if C ,then E, in situation x , ceteris paribus; but C in situation x, ceteris paribus; therefore E"; and they are applicable to real situations only when the ceteris paribus clause has been satisfied, which is to say, when on untoward event occurs to upset the relationship between C and E. . . (1983 : 102)

แต่เนื่องจากเนื้อหาหรือสิ่งที่สังคมศาสตร์ศึกษานั้นมีลักษณะปลายเปิด (open-ended) ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถาบันทางสังคม พฤติกรรมทางสังคม กลุ่มสังคมเป็นต้น ที่ว่ามีลักษณะปลายเปิด นั่นก็คือ สิ่งที่เป็นเนื้อหาเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีวิวัฒนาการ (evolution) ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในลักษณะของวิวัฒนาการดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ มี

ลักษณะปลายเปิด ปัญหาสำคัญของกฎเชิงเงื่อนไขปลายเปิดมี 2 ประเด็นคือ เราไม่มีทางจะทราบได้เลยว่า ข้อความสากลของสังคมศาสตร์จะเป็นกฎหรือข้อสรุปทั่วไปซึ่งจริงแบบบังเอิญ และประการต่อมาก็คือ เราไม่ทราบว่าตัวอย่างที่จะใช้สนับสนุนข้อความดังกล่าวมีจำนวนเท่าไร จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการสนับสนุนที่ดีพอ (well-confirm) ที่จะเรียกได้ว่าเป็นกฎทั่วไป (1983 : 102-103)

ถ้าพิจารณาจากการอ้างเหตุผลของ Fay จะพบว่า กฎทั่วไปจะมีได้ก็ต่อเมื่ออยู่ในระบบปิด แต่เนื่องจากเนื้อหาหรือสิ่งที่ศึกษาทางสังคมศาสตร์นั้น มีลักษณะปลายเปิดหรือระบบเปิด จึงทำให้สังคมศาสตร์ไม่สามารถจะมีกฎทั่วไปได้ จะพบว่าความหมายของ "ระบบปิด" Fay หมายความว่าถึง สภาวะแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ความสำคัญของสภาวะแวดล้อมที่คงที่นี้มีบทบาทสำคัญต่อความเป็นกฎทั่วไป นอกจากนี้แล้ว จะต้องบอกได้ว่า ข้อความนั้นจริง ซึ่งในกรณีหลังนี้จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ข้อความทั่วไปทางสังคมศาสตร์สามารถมีการสนับสนุนที่ดีพอ (well-confirm) หรือไม่ ดังนั้นในลำดับต่อไปผู้เขียนจะขอเสนอข้อวิพากษ์วิจารณ์เพื่อโต้แย้งข้ออ้างที่บอกว่าระบบสังคมเป็นระบบเปิดใน 2 ประเด็นคือ ประเด็นเรื่อง ข้อความสากลทางสังคมศาสตร์สามารถมีสภาวะแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ที่จะเป็นกฎได้หรือไม่ และอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ข้อความสากลทางสังคมศาสตร์สามารถมีการสนับสนุนที่ดีพอที่จะเป็นกฎทั่วไปได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม ไม่ควรสับสนในความหมายของคำว่า "สภาพแวดล้อมที่คงที่" คำนี้อาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดหรือคลาดเคลื่อนได้ ดังตัวอย่างเช่น ความเข้าใจต่อสิ่งแวดล้อมที่คงที่ของ วุฒิสักดิ์ ลากเจริญทรัพย์ ในบท

ความ "บนเส้นทางของความเป็นศาสตร์" ในการเสนอจุดอ่อนของการกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ว่า

... ในแง่ที่เป็นจุดอ่อนของแนวความคิดในเรื่อง "สภาพแวดล้อมเดียวกัน" หรือการกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ คือ เหตุผลที่ว่าโอกาสที่กฎต่าง ๆ หรือข้อความทั่วไป จะได้รับการยืนยันด้วยประจักษ์พยานหลักฐานแห่งความเป็นจริงอย่างสม่ำเสมอคงเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เพราะย่อมไม่มีสภาพแวดล้อมใดดำรงอยู่คงที่เช่นเดิม เมื่อเป็นเช่นนี้สมมติฐานต่าง ๆ จึงได้รับการท้าทายอยู่อย่างสม่ำเสมอโดยสมมติฐานที่เป็นคู่แข่ง และได้รับการท้าทายโดยข้อเท็จจริงไม่หยุดนิ่ง... (รัฐศาสตร์สาร ; 2530 : 99-100)

จากข้อความดังกล่าว จะพบว่า วุฒิสักดิ์เข้าใจบทบาทและความสำคัญของ "สภาวะแวดล้อมที่คงที่" (เดียวกัน) คลาดเคลื่อนไป คือไปเข้าใจ "สภาพแวดล้อมที่คงที่" (เดียวกัน) ในส่วนของสิ่งที่เป็นผลของการทำนายหรือเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในโลกของข้อเท็จจริง ซึ่งโดยสามัญสำนึกของคนทั่วไป ก็ย่อมจะทราบว่าการเปลี่ยนแปลงในระดับของข้อเท็จจริงนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่คงที่สม่ำเสมอแต่อย่างใด แท้จริงแล้ว ความสำคัญของการสมมติให้มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ ก็เพื่อจะช่วยตรวจสอบเกณฑ์ข้อที่หนึ่งของกฎทั่วไปที่ว่า กฎทั่วไปนั้นจะต้องจริง จริงในความหมายของการมีเนื้อหาเชิงประจักษ์ วิธีตรวจสอบข้อความสากลว่าจริงหรือไม่ก็คือ การหาตัวอย่างเชิงประจักษ์มาสนับสนุนเพื่อที่จะพิจารณาว่า ข้อความสากลดังกล่าวนั้นมีการสนับสนุนที่ดีพอจากหลักฐานเชิงประจักษ์จนกระทั่งทำให้เชื่อได้ว่า ข้อความสากลที่จะเป็นกฎทั่วไปนั้นเป็นจริง (ผู้เขียนไม่ได้อ้างว่า การมี

หลักฐานสนับสนุน กับความจริงของกฎทั่วไปนั้นเป็นสิ่งเดียวกันหรือเรื่องเดียวกัน และจะไม่อภิปรายปัญหาที่ว่ากรณีหลักฐานสนับสนุนเกี่ยวข้องกับความจริงของกฎทั่วไป)

นอกจากนี้ ความหมายของการมีหลักฐานสนับสนุนยังหมายถึง ความรวมไปถึง การหาตัวอย่างมาแย้ง (counterexamples) ข้อความสากลด้วย วิธีการตรวจสอบโดยการหาตัวอย่างแย้งก็คือ สมมติว่า มีข้อความสากล "ทุก H เป็น O" การหาตัวอย่างแย้งก็คือ หาว่า มี H ที่ไม่เป็น O หรือไม่ เหตุที่ผู้เขียนหยิบยกปัญหาเรื่องการหาตัวอย่างแย้งมาอภิปราย ก็เนื่องจากข้อจำกัดของขอบเขตงานวิจัยนี้มิได้หมายความว่ารวมไปถึงประวัติศาสตร์ด้วย จึงทำให้เป็นไปได้ที่จะย้อนเวลากลับไปสร้างเงื่อนไขของกฎทั่วไปว่า "ทุก H เป็น O" จากเหตุการณ์ในทางประวัติศาสตร์ได้ แต่มีวิธีการที่จะแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนโดยการหาตัวอย่างแย้งได้จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ทั้งนี้จะต้องพิจารณาว่า ข้อความ "ทุก H เป็น O" นั้นสามารถวางอยู่บนข้อสมมติฐานล่วงหน้า เรื่องสิ่งแวดล้อมที่คงที่ได้หรือไม่ (โดยหลักการ) เพราะถ้าสามารถมีสิ่งแวดล้อมที่คงที่ของข้อความ (ที่จะเป็นกฎทั่วไป) ที่เป็นไปได้โดยหลักการแล้วละก็ การหาหลักฐานมาสนับสนุนข้อความสากลดังกล่าวก็มีความหมายด้วย

ในลำดับต่อไป ผู้เขียนจะนำเสนอถึงข้อถกเถียงในประเด็นเรื่องข้อความทั่วไปในทางสังคมศาสตร์ว่า สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ที่จะเป็นกฎทั่วไปได้หรือไม่ ส่วนประเด็นเรื่อง ข้อความสากลทางสังคมศาสตร์ สามารถมีการสนับสนุนที่ดีพอหรือไม่นั้น จะพิจารณาในบทที่ 4 หลังจากพิจารณาว่าข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้หรือไม่

ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ได้หรือไม่

Fay (1983 : 103-104) คิดว่า ข้อความสากล (ที่เป็นกฎทั่วไป) นั้น อยู่ในระบบปิด หรือมีสภาวะแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) แต่เนื่องจาก สังคมศาสตร์มีลักษณะเปิด คือมีนวัตกรรมเข้ามา Fay ได้เชื่อมโยงข้อถกเถียงเรื่อง การไม่สามารถทำนายนวัตกรรมภายใต้กฎทั่วไปได้ เพราะขัดแย้งตัวเอง โดยนำมาขยายความโดยใช้อธิบายว่า เมื่อเกิดนวัตกรรมขึ้นมาทำให้ทำนายไม่ได้ (ในทางสังคมศาสตร์) เงื่อนไขสำคัญก็คือ การเกิดนวัตกรรมนั้น ขัดแย้งกับการมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ ดังจะเห็นได้จากการที่ Fay ได้ยกตัวอย่างโดยสมมติว่า หากมีนักสังคมศาสตร์ในศตวรรษที่ 19 พยายามจะวางกรอบของกฎทั่วไปที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตทางการเมือง การปกครอง (political life) ของสังคมชนเผ่าต่าง ๆ ก็คงพบว่ายังไม่มีนักสังคมศาสตร์คนใดกระทำการดังกล่าวได้สำเร็จเลย เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากข้อจำกัดในเรื่องของการไม่สามารถทำนายได้ว่าจะเกิดนวัตกรรมของมโนภาพ (concepts) อย่างเช่น จักรวรรดินิยม (imperialism) และสังคมนิยม (socialism) เป็นต้น เราไม่สามารถสร้างกฎทั่วไปของการเกิดมโนภาพเหล่านี้ได้ ทั้งนี้ เพราะการเมืองของชนเผ่าพื้นเมืองนั้นได้ปรับเปลี่ยนไปและพัฒนาไปตามเช่น จักรวรรดินิยม สังคมนิยม ซึ่งมโนภาพเหล่านี้ได้ไปเปลี่ยนตัวเนื้อหาสาระ (subject-matter) ของสังคมศาสตร์ (ในที่นี้ก็คือ การเมืองการปกครองของชนเผ่า) อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

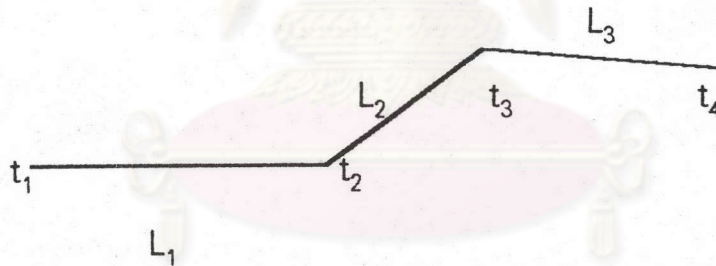
ตัวอย่างต่อไปที่เห็นได้ชัดก็คือ ทฤษฎีของมาร์กซิสม์ เมื่อมาร์ก (Marx) ทำนายว่า ในที่สุดแล้วระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจะทำลายตัวเอง (the iron laws of capitalist economy) จนกระทั่งล่มสลาย และจะเกิดสังคม

นิยมคอมมิวนิสต์ขึ้นมาแทน การทำนายของมาร์ก (Marx) ดูเหมือนว่าจะเป็นจริงจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกในทศวรรษที่ 1930 แต่ มาร์ก (Marx) ไม่สามารถทำนายได้ว่า จะเกิด นวัตกรรม คือ ทฤษฎีเคนส์ ขึ้นมาแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ โดยเน้นการใช้อุปสงค์มวลรวมเพิ่มมากขึ้น เช่นเน้น การจ้างงาน และการผลิตมากขึ้น (รัฐเข้ามามีบทบาทโดยตรงโดยเข้ามาแก้ปัญหา โดยให้กลไกด้านการคลัง และการเงินมาเป็นตัวกระตุ้น) ทำให้ พัฒนาการของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ตามคำทำนายของมาร์ก (Marx) ไม่ก่อให้เกิดสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้ นวัตกรรมทฤษฎีของเคนส์ได้ ไปปรับเปลี่ยนเรื่องคุณค่า สถาบัน พฤติกรรม ทำให้ไม่สามารถมีกฎทั่วไปที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงชนิดนี้ได้

จากข้อถกเถียงเรื่องสังคมเป็นระบบเปิด ตามทัศนะของ Fay อันเนื่องมาจากข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ไม่สามารถมีสภาวะแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ได้ เพราะนวัตกรรมเข้ามานั้น ผู้เขียนขอวิจารณ์ ข้อถกเถียงเรื่องระบบสังคมเป็นระบบเปิด ดังนี้คือ

ประการแรก Fay มองระบบสังคมเป็นระบบเปิดนั้นเป็นการมองเฉพาะจุดที่เกิดนวัตกรรม มิได้มองระบบสังคมในลักษณะของความต่อเนื่องของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ เหตุที่ผู้เขียนคิดว่าประเด็นการมองระบบสังคมเป็นจุด ๆ นี้ เป็นความคลุมเครือก็เพราะโดยหลักการแล้ว เราทราบกันดีว่า การเกิดนวัตกรรมนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นในทุกขณะหรือทุกวินาที หากแต่จะต้องมีช่วงระยะเวลาช่วงหนึ่งที่ยาวนานพอสมควรในการที่จะก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกได้ว่า เป็นความรู้ขึ้นมาได้ เพราะหาไม่แล้วถ้าหากว่ามีการเกิด

“นวัตกรรม” ขึ้นทุกขณะจิต หรือทุกวินาทีแล้วละก็ ความหมายของนวัตกรรม จะไร้ความหมายและหมดความสำคัญไปในทันที เพราะลักษณะสำคัญของ นวัตกรรมก็คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงในแง่ของความรู้อย่างถอนรากถอนโคน ความรู้เดิม การจะถอนรากถอนโคนความรู้เดิมได้ ก็จะต้องมีรากฐานของ ความรู้ที่สืบเนื่องมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็นระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตาม) ประเด็นปัญหาจึงอยู่ที่ Fay จะเรียกความต่อเนื่องของความรู้ระยะ หนึ่งก่อนการเกิดนวัตกรรมนี้ว่าอย่างไร จะเรียกช่วงระยะเวลาที่สืบเนื่องกัน ระยะหนึ่งนี้ว่า เป็นระบบเปิดหรือปิด ปัญหาก็คือ เราจะสรุปได้อย่างไรว่า ช่วงระยะเวลาก่อนเกิดนวัตกรรมไม่สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้ ขอให้ พิจารณาจากแผนภาพ ดังนี้คือ

จะเห็นว่า ให้แต่ละจุดคือ t_1 , t_2 , t_3 , และ t_4 คือจุดที่เกิดนวัตกรรม (อย่างคร่าว ๆ) ก็จะพบว่า Fay พยายามจะอธิบายว่า ณจุดที่ t_1 , t_2 , t_3 , และ t_4 นั้นเราไม่สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้ หรือเป็นสังคมระบบเปิด แต่ช่วงระยะเวลาดังแต่ t_1 ถึง t_2 t_2 ถึง t_3 t_3 ถึง t_4 (ก่อนเกิดนวัตกรรม) นั้น ผู้เขียนคิดว่า คำอธิบายของ Fay ไม่ครอบคลุมถึงและไม่สามารถนำเอาคำ อธิบายเฉพาะจุดที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากนวัตกรรมนั้นมาใช้

อธิบายช่วงระยะเวลาที่กล่าวถึงได้ และนี่คือความคลุมเครือประการหนึ่งในคำอธิบายของ Fay

ประการที่สอง ผู้เขียนลองจินตนาการว่า สมมติว่า Fay จะแก้ต่างข้อใจมติดังกล่าว โดยชี้ให้เห็นว่า ความหมายของสังคระบบเปิด อันเนื่องมาจากนวัตกรรมนั้น เป็นการมองในระยะยาวของการเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการ กล่าวคือ จาก t_1 ถึง t_4 ก็จะพบว่า จากที่ t_1 ถึง t_4 นั้นไม่สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้

ต่อประเด็นนี้ ผู้เขียนขอโต้แย้งว่า ถ้าสมมติให้ L_1 , L_2 และ L_3 แทนกฎทั่วไปในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกันไปตามการเกิดนวัตกรรมที่ต่างกัน ถ้า Fay จะแก้ต่างโดยบอกว่า ถ้ามองในระยะยาวของการเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการแล้วไม่สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้ ปัญหาที่ต้องถามกลับก็คือ Fay ใช้เกณฑ์อะไรมาตัดสิน หรือเป็นเกณฑ์ของการมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ที่สามารถใช้เป็นจุดยืนในการเปรียบเทียบ และเกณฑ์นี้มีที่มาอย่างไร นี่คือนปัญหา ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า สมมติว่ามีกฎทั่วไป L_1 ก็จะแตกต่างจากกฎทั่วไป L_2 และ L_3 เหตุที่บอกว่าแตกต่างก็เพราะเมื่อนวัตกรรมเข้ามาในแต่ละจุดของการเปลี่ยนแปลง คือ จาก t_1 ถึง t_4 นั้น ได้เปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคนในระดับของมโนภาพพื้นฐานเดิมเป็นลักษณะของ “conceptual innovations” ทำให้ L_1 , L_2 และ L_3 ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ ข้อเสนอที่บอกว่า “ถ้ามองในระยะยาวของการเปลี่ยนแปลงทั้งกระบวนการแล้ว ทำให้ไม่สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้” จึงเป็นคำกล่าวที่เลื่อนลอย และขาดความน่าเชื่อถือ

ประการที่สาม ถ้าพิจารณาความสำคัญของการมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ (ระบบปิด) จะมีความสำคัญต่อการหาหลักฐานมาสนับสนุนเพื่อตรวจสอบว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์นั้น เป็นกฎทั่วไปได้หรือไม่ ในแง่ที่ว่า ถ้าต้องการตรวจสอบว่าข้อความทั่วไปนั้นสามารถที่จะหาตัวอย่างเชิงประจักษ์มาแย้ง (counterexamples) ได้หรือไม่ จำเป็นจะต้องให้มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ในกรณีของการนำกฎทั่วไปไปประยุกต์ใช้ หรือทดสอบ เพราะถ้าหากไม่สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ได้ละก็ตัวอย่างเชิงประจักษ์ที่เก็บมาก็ไม่สามารถนำมาแย้งข้อความทั่วไปนั้นได้ กลับกลายเป็นว่าเป็นคนละเรื่องคนละประเด็น ระหว่างตัวอย่างเชิงประจักษ์กับข้อความทั่วไปที่กล่าวถึงเนื้อหาในเชิงประจักษ์ นั้นหมายความว่า ขอบเขตของการให้ความหมายของการมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ที่แตกต่างกัน ทำให้ผลของการทดสอบว่าข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์สามารถจะมีการสนับสนุนที่ดีได้หรือไม่แตกต่างกันออกไปด้วย จะสังเกตได้ว่าในงานวิจัยชิ้นนี้มีตัวอย่างของผู้ให้ความหมายและขอบเขตของสภาพแวดล้อมที่คงที่แตกต่างกัน เช่น

- Brain Fay (1983) มองว่า สภาพแวดล้อมที่คงที่คือ สภาพที่ไม่มีนวัตกรรมเข้ามา

- Kincaid (1990) มองว่า สภาพแวดล้อมที่คงที่คือ สภาพที่ไม่มีสงครามนิวเคลียร์ การระเบิดของดวงอาทิตย์ เป็นต้น

- Nagel (1961) มองว่า สภาพแวดล้อมที่คงที่คือ สภาพที่รัฐบาลยังไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายเฉพาะเรื่องนั้น ๆ

จากตัวอย่างที่หยิบยกมาจะสังเกตได้ว่า มีความแตกต่างกันในแง่ของขอบเขต นั่นคือ สภาพแวดล้อมที่คงที่มีขอบเขตแคไหน ก็ยังหาข้อยุติ

ไม่ได้เสียแล้ว การบอกว่า “สภาพสังคมเป็นระบบเปิด” จึงเป็นคำกล่าวที่ค่อนข้างเลื่อนลอย เพราะสมมติว่า Nagel (1961) บอกว่า “ระบบสังคมเป็นระบบเปิด” ความหมายของ “ระบบเปิด” เพราะไม่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ในทัศนะของ Nagel ก็จะเป็น “ระบบปิด” ในทัศนะของ Kincaid เพราะระบบสังคมยังอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่คงที่ตราบโดยยังไม่เกิดสงครามนิวเคลียร์ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนคิดว่า การเข้าใจขอบเขตของสภาวะแวดล้อมที่คงที่ จึงเป็นเรื่องสำคัญ ถึงแม้ว่าจะยังหาข้อยุติที่แน่นอนไม่ได้ก็ตาม ทำให้การวิเคราะห์ข้อถกเถียงในเรื่องของข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์สามารถมีการสนับสนุนที่ดีได้หรือไม่ ในบทที่ 4 จะเป็นการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่คงที่ ตามขอบเขตที่แต่ละคนใช้ในความหมายเฉพาะอย่างไร และจะพิจารณาการสนับสนุนภายใต้ขอบเขต และความหมายของแต่ละคนที่ชี้เฉพาะลงไป จะไม่ระบุล่วงหน้าว่า สิ่งแวดล้อมที่คงที่หมายความว่าอย่างไร มีขอบเขตแค่ไหน

กล่าวโดยสรุปก็คือ ข้อถกเถียงเรื่องระบบสังคมเป็นระบบเปิด ยังคงเป็นข้อถกเถียงที่อ่อนและยังขาดน้ำหนักความน่าเชื่อถือ

2. ข้อถกเถียงเรื่อง ความสลับซับซ้อนและความแตกต่างกันในแง่เนื้อหาสาระ ระหว่างวิทยาศาสตร์กับสังคมศาสตร์

ความสำคัญของข้อถกเถียงนี้อยู่ตรงที่ ฝ่ายที่คัดค้านการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์ ได้หยิบยกข้อถกเถียงนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า เนื้อหาสาระ (subject-matter) ของสังคมศาสตร์นั้นไม่สามารถควบคุมได้ ในแง่ของ

การควบคุมตัวแปรในการทดลอง (controlled experiment) ในเมื่อเนื้อหาของสาระของสังคมศาสตร์สลับซับซ้อนจนกระทั่งไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้ ผลก็คือเราไม่สามารถแน่ใจได้ว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์นั้นสามารถจะมีคุณสมบัติของกฎทั่วไปได้ (เพราะถ้าเป็นกฎทั่วไปจะต้องมีเนื้อหาเชิงประจักษ์ที่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นจริง)

อย่างไรก็ตาม หากฝ่ายคัดค้านการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์หยิบยกการอ้างเหตุผลดังกล่าวเพื่อสนับสนุนว่า สังคมศาสตร์ไม่สามารถมีกฎทั่วไปได้เพราะเนื้อหาของสาระสลับซับซ้อนจนกระทั่งทดลองไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถมั่นใจได้ว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์นั้น สามารถเป็นกฎทั่วไปได้หรือไม่นั้น ข้อความเชื่อดังกล่าวได้วางอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ถ้าหากข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์สามารถทดลองได้เช่นเดียวกับวิทยาศาสตร์ (ex post facto experiment) ก็สามารถมีกฎทั่วไปได้ เช่นเดียวกันกับกฎทั่วไปในวิทยาศาสตร์ กับความเชื่อที่ว่า เนื้อหาสาระในสังคมศาสตร์นั้นสลับซับซ้อนมากกว่าเนื้อหาของสาระของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ความแตกต่างในแง่ของความซับซ้อนนี้ทำให้สังคมศาสตร์ไม่สามารถมีกฎทั่วไปได้ จะขออภิปรายทั้งสองประเด็น กล่าวคือ

ประการแรก ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์นั้นไม่สามารถทดลองหรือควบคุมตัวแปรได้ ทำให้ไม่สามารถมีกฎทั่วไปได้ ต่อประเด็นดังกล่าว Nagel (1961:450-459) ได้ให้ความเห็นว่า ข้ออ้างดังกล่าวของสังคมศาสตร์เป็นการเข้าใจการทดลองในความหมายที่แคบ เพราะในวงการวิทยาศาสตร์ เช่น ดาราศาสตร์ก็ไม่สามารถทดลองได้ ทดลองในความหมาย

ของการควบคุม จัดวาง ตัวแปร (ex post facto experiment) กล่าวคือ เราไม่สามารถจัดวาง เคลื่อนย้าย หรือควบคุม ดวงดาวและการโคจรของดวงดาวได้โดยตรง หากแต่ที่เราพบว่า ผลการทำนายในแวดวงดาราศาสตร์แม่นยำ นั่นไม่ใช่เพราะดาราศาสตร์สามารถทดลองได้โดยตรง หากแต่เหตุที่ดาราศาสตร์สามารถให้คำทำนายที่แม่นยำ เป็นเพราะว่า มีกฎที่เป็นพื้นฐานกว่าที่ครอบคลุมกฎทั่วไปในดาราศาสตร์ เช่น กฎแรงโน้มถ่วงของนิวตัน กฎพื้นฐานเช่นนี้สามารถทดลองและควบคุมตัวแปรได้ ทำให้ข้ออ้างที่บอกว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ไม่สามารถทดลองได้ทำให้ไม่สามารถมีกฎทั่วไปได้ จึงเป็นคำกล่าวอ้างที่ไร้น้ำหนัก

ประการที่สอง ข้ออ้างที่ว่า เนื้อหาสาระของสังคมศาสตร์แตกต่างจากวิทยาศาสตร์ในแง่ชนิด กล่าวคือ เนื้อหาสาระของสังคมศาสตร์สลับซับซ้อนมากกว่าวิทยาศาสตร์จนกระทั่งทำให้ไม่สามารถมีกฎทั่วไปนั้นเป็นข้ออ้างที่ Nagel ได้ชี้ให้เห็นว่า ความคิดเรื่องความสลับซับซ้อนของเนื้อหาสาระของสังคมศาสตร์ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน และส่งผลกระทบต่ออันเป็นปัญหาที่สำคัญก็คือ มักถูกใช้เป็นข้อโจมตีว่าทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ถึงแม้ปรากฏการณ์ทางสังคมจะสลับซับซ้อน แต่ก็มีได้หมายความว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมที่สลับซับซ้อนนี้จะซับซ้อนมากกว่าปรากฏการณ์ทางฟิสิกส์ หรือทางชีววิทยา ในขณะที่เนื้อหาสาระที่ซับซ้อนในทางฟิสิกส์ หรือชีววิทยานั้นสามารถจะสร้างกฎสากลได้ (Universal Laws) ก็ทำให้เกิดคำถามขึ้นมาว่า เพราะเหตุใดสังคมศาสตร์จึงไม่สามารถสร้างกฎสากลขึ้นมาได้ (Nagel; 1961: 505)

จะพบว่าข้อกังขาของ Nagel ที่มีต่อความสามารถในการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์ (ทั้ง ๆ ที่ความสลับซับซ้อนในเนื้อหาสาระมิได้แตกต่างจากวิทยาศาสตร์กายภาพเลยนั้น) จะคล้ายคลึงกับ Kindcaid (1990) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า เนื้อหาสาระของวิชาฟิสิกส์ซึ่งมีความสลับซับซ้อนนั้นก็สามารมีกฎทั่วไปบนพื้นฐานของข้อสมมติฐานล่วงหน้า (presupposition) ว่า มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ได้ โดยที่เขาได้หยิบยกงานของ Nancy Cartwright มาสนับสนุนว่า โดยหลักการแล้วไม่มีความแตกต่างกันระหว่างสังคมศาสตร์กับฟิสิกส์ (Kindcaid ; 1990 : 70) เพราะความเข้าใจที่ว่า เนื้อหาของสังคมศาสตร์นั้นสลับซับซ้อน (complexity) มากมายเสียจนกระทั่งไม่สามารถจะมีกฎทั่วไปที่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ได้เป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน Nancy Cartwright ได้ชี้ให้เห็นว่า เนื้อหาทางกายภาพของปรากฏการณ์ทางฟิสิกส์นั้น ก็เต็มไปด้วยความสลับซับซ้อนเช่นกัน แต่ตัวความสลับซับซ้อนนี้มิใช่ประเด็นปัญหาพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคต่อความเป็นกฎทั่วไป เรามักจะพบว่า บางครั้งกฎที่เป็นพื้นฐาน (fundamental law) ทางฟิสิกส์ก็มีได้แทนข้อเท็จจริง (Facts) (ที่สลับซับซ้อน) และความล้มเหลวของกฎที่มาจากการหาหลักฐานสนับสนุน ก็มีได้เกี่ยวข้องเท่าใดนักกับกฎพื้นฐานเช่นว่านี้ เราจะพบว่าความล้มเหลวของกฎทั่วไป มักจะมาจากลักษณะหรือธรรมชาติของการให้คำอธิบายมากกว่า (Cartwright; 1983:58) เราอาจเข้าใจความคิดของ Cartwright ได้จากการขยายความคิดของ Kindcaid ที่บอกว่า ถึงแม้เนื้อหาสาระของวิชาฟิสิกส์จะซับซ้อนเพียงใดก็ตาม กฎทั่วไปทางฟิสิกส์ก็มีได้เข้าไปเกี่ยวข้องหรือจัดการกับความสลับซับซ้อนของเนื้อหาเหล่านั้นโดยตรง หากแต่กฎทั่วไปทางฟิสิกส์ที่มีลักษณะของการมีสภาพแวดล้อมที่คงที่นั้นจะให้กฎเกณฑ์อย่างคร่าว ๆ แต่การกล่าวเช่นนี้ก็มิได้แปลว่ากฎทั่วไปที่มีลักษณะของการให้มีสิ่ง

แวล้อมที่คงที่ที่ปรากฏอย่างแพร่หลายในฟิสิกส์จะถูกกำจัดออกไป ดังตัวอย่างในคำอธิบายของ Cartwright คือ กฎทั่วไปทางฟิสิกส์นั้น จะบรรยายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งยึดถือหลักการว่า ความสัมพันธ์เช่นนั้นจะเกิด ถ้าหากไม่มีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาแทรกแซง ดังเช่น กฎที่ว่าแรงที่กระทำระหว่างวัตถุสองชิ้น แปรผกผันกับระยะทางยกกำลังสอง จากตัวอย่าง จะพบว่าการบอกว่า "ความสัมพันธ์เช่นนั้นจะเกิด ถ้าหากไม่มีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาแทรกแซง" ก็คือสิ่งที่เป็สภาพแวล้อมที่คงที่นั่นเอง

ต่อกรณิดังกล่าว ถ้าฝ่ายที่โจมตีความสามารถในการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์ ได้หยิบยกข้ออ้างในเรื่องความสลับซับซ้อนของเนื้อหาสาระในทางสังคมศาสตร์ แล้วบอกว่าทำให้สังคมศาสตร์ไม่สามารถมีสภาพแวล้อมที่คงที่สม่าเสมอได้ (ในระดับของกฎทั่วไปนั้น) ดูจะไร้น้ำหนักและขาดความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามข้ออ้างและการอ้างเหตุผลสนับสนุนของ Kindcaid ก็แฝงแนวความเชื่อที่ว่า เนื้อหาของสังคมศาสตร์สลับซับซ้อน แต่ความสลับซับซ้อนก็หาได้เป็นอุปสรรคสำคัญ ในการสกัดกั้นไม่ให้สังคมศาสตร์สามารถมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นของสภาพแวล้อมที่คงที่ในการมีกฎทั่วไปได้ไม่ ความเชื่อเช่นนี้ของ Kindcaid มิได้ต่างจากความเชื่อของ Nagel ดังที่หยิบยกมากล่าวเอาไว้เท่าใดเลย ผู้เขียนคิดว่าทั้งสองคนนี้ ได้ละข้ออ้างที่สำคัญเอาไว้ในความเชื่อของเขา เพราะถ้าพิจารณาเฉพาะประเด็นเรื่องความสลับซับซ้อนของเนื้อหาสาระที่เหมือนกันของฟิสิกส์กับสังคมศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว จะไม่นำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า สังคมศาสตร์สามารถมีสภาพแวล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) เจกเช่นที่ฟิสิกส์สามารถมีได้ ผู้เขียนจะลองนำเอาข้ออ้างที่ละไว้มาใส่ไว้รวมกับข้ออ้างอื่น ๆ เพื่อให้การอ้างเหตุผลครั้งนี้สมเหตุสมผล กล่าวคือ

ก) เนื้อหาสาระของวิทยาศาสตร์กายภาพ เช่น ฟิสิกส์ นั้น เหมือนกับเนื้อหาสาระของสังคมศาสตร์

ข) ฟิสิกส์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระสลับซับซ้อนนั้นสามารถที่จะมี สภาพแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ได้

ค. ดังนั้น สังคมศาสตร์สามารถมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ (ceteris paribus) ได้

จากการอ้างเหตุผลดังกล่าว จะสมเหตุสมผลก็ต่อเมื่อมีข้ออ้าง ก) อยู่ด้วย จะพบว่าทั้ง Nagel และ Kincaid ได้ละข้ออ้าง ก) เอาไว้ (ไม่ว่าจะ โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม) หากไม่แล้วจะทำให้ข้ออ้างทั้งหมดในชุดนี้ไม่สมเหตุสม ผล แต่อย่างไรก็ตาม ข้ออ้างย่อย ก) ก็ยังกำกวมอยู่อีก เพราะเราสามารถตั้ง คำถามต่อไปได้ว่า คำว่า "เหมือน" นั้นหมายความว่าอย่างไร "ความ เหมือน" นั้น เป็นความเหมือนของคุณสมบัติ (property) อันมีที่มาจาก ความเหมือนในแง่ชนิด (Kind) ของเนื้อหาสาระ (subject matters) หรือความเหมือนในแง่ของความสัมพันธ์ (relation) ระหว่างคุณสมบัติ แต่อาจจะแตกต่างกันได้ในแง่ของเนื้อหาสาระ ซึ่งสามารถจะมีหรือ สร้างกระบวนการ หรือแบบแผน (pattern) ที่เหมือนกันได้ เหตุที่ ผู้เขียนคิดว่า การถามคำถามเรื่องความเหมือนของเนื้อหาสาระนั้นมีนัยสำคัญ ก็เพราะ เป็นที่ทราบกันดีว่า เวลาที่เราพูดถึงสังคมศาสตร์นั้น เราหมายรวมถึง เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วย ดังนั้น หน่วยหรือสาระที่ศึกษาของ สังคมศาสตร์จึงกว้างไกลกว่าจิตวิทยาในแง่ที่ว่า คำถามเกี่ยวกับจิตวิทยาอาจ จะถามถึงหน่วยเฉพาะคือมนุษย์ และส่วนภายในที่เป็นส่วนประกอบกลไกของ มนุษย์ หากแต่สังคมศาสตร์นั้นสาระสำคัญของหน่วยที่ศึกษา คือ เรื่องของ

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ไม่ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวจะออกมาในรูปของพฤติกรรมหรือโครงสร้างสถาบันก็ตาม

อย่างไรก็ตาม จะพบว่า ทั้ง Nagel (1961) และ Kincaid (1990) เข้าใจความเหมือนกันระหว่างสังคมศาสตร์กับวิทยาศาสตร์กายภาพในแง่ของชนิดของเนื้อหาสาระเป็นหลัก ซึ่งต่างจากความคิดของ Hayek อยู่บ้างที่อธิบายความแตกต่างในแง่ของความต่างระดับของโครงสร้าง นอกเหนือจากความเหมือนในแง่ของชนิดเนื้อหา กล่าวคือ

Hayek (1967: 56) เสนอว่า คนทั่วไปมักจะเข้าใจผิดแล้วคิดว่า เนื้อหาสาระของสังคมศาสตร์เป็นเรื่องเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตจิตใจ และสังคมมนุษย์นั้นสลับซับซ้อนกว่าปรากฏการณ์ในโลกทางฟิสิกส์ ซึ่ง Hayek ไม่ใคร่จะเห็นด้วยกับความเข้าใจเช่นนี้เท่าใดนัก เขาคิดว่าเป็นความเข้าใจที่สับสนระหว่างสิ่งที่เรียกว่า "ระดับของความซับซ้อนในแง่ของชนิดของปรากฏการณ์" กับ "ระดับของความซับซ้อนในแง่ความสามารถในการจัดการ รวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์" ในขณะที่ฟิสิกส์ประสบความสำเร็จในการอธิบายและการทำนายปรากฏการณ์ ก็เป็นเพราะว่า เมื่อมองในเชิงเปรียบเทียบแล้ว ฟิสิกส์มีระดับของความสามารถจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ในระดับพื้นฐานได้ดีกว่าสังคมศาสตร์

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ Hayek ได้เสนอว่า ความแตกต่างของสังคมศาสตร์ กับ ฟิสิกส์ คือเรื่องของความสลับซับซ้อน แต่ความสลับซับซ้อนนี้เป็นความแตกต่างในแง่ของระดับ (degree of complexity) แต่ประเด็นที่น่าสนใจและจะนำเข้าสู่การวิพากษ์วิจารณ์ก็คือ Hayek ได้เชื่อมโยงความแตกต่างในแง่ของระดับเข้าสู่การอธิบายว่า เหตุที่ฟิสิกส์ประสบความสำเร็จ เพราะในระดับโครงสร้างนั้น ฟิสิกส์สามารถจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระดับของปรากฏการณ์

ที่ซับซ้อนในเนื้อหานั้นให้เป็นเรื่องพื้นฐานที่ซับซ้อนน้อย สิ่งที่ช่วยจัดการเรื่อง
ที่ซับซ้อนมากให้เป็นเรื่องที่ซับซ้อนน้อยลงก็คือ เทคนิคทางสถิติ ทั้งนี้เทคนิค
ทางสถิติเกี่ยวข้องกับสิ่งของเป็นจำนวนมาก เทคนิคทางสถิติจะช่วยในการ
กำจัดความซับซ้อน โดยการจัดระบบข้อมูลให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ที่ใช้แบ่ง
แยกความแตกต่างในแง่ของคุณสมบัติของข้อมูล และการใช้สถิติในรูปของ
ความสัมพันธ์รวมข้อมูลนี้ เป็นสิ่งเพียงพอสำหรับการอธิบายปรากฏการณ์
(1967 : 59)

คำถามที่เราอาจถามได้คือ ข้อเสนอของการใช้เทคนิคสถิติ
ในรูปของการแจกแจงความถี่เข้ามาแก้ปัญหาความซับซ้อนว่าจะ
ประสบผลสำเร็จหรือว่าเกิดปัญหาอะไรบ้าง

ปัญหาการใช้สถิติ (ความถี่) เข้ามาแก้ปัญหาความซับซ้อนนั้น
Salmon (1992) มีทัศนะว่า ปัญหาเรื่องความน่าจะเป็นในรูปของความถี่นั้น มี
การใช้ในสองลักษณะด้วยกัน คือ

ประการแรก จะปรากฏในรูปของกฎเชิงสถิติ เช่น กฎการแผ่
รังสีนิวเคลียร์นั้นจะลดลงตามระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น

ประการที่สอง เป็นการประยุกต์ใช้ความน่าจะเป็นในรูปของ
ความถี่ กับการทำนายเหตุการณ์เดี่ยว ๆ (single occurrence) เช่น การทำนายผล
การเลือกตั้งครั้งใดครั้งหนึ่ง โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง
เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาจะตามมาทันทีว่า ความน่าจะเป็นในรูปของ
ความถี่นั้น ได้วางอยู่บนพื้นฐานของตัวแบบเชิงอุดมคติในทางคณิตศาสตร์
เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ไม่จำกัด (infinite sequence of events) ดังนั้น การนำ
เอาค่าความน่าจะเป็นในรูปของความถี่ไปประยุกต์ใช้อธิบายความน่าจะเป็น

ของปรากฏการณ์เดี่ยว (single occurrences) จึงเป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้อง หรือบิดเบือนไปจากหลักการเดิมของความน่าจะเป็นในรูปของความถี่ (1992 :72)

ประเด็นคำถามในตอนต้น จะพบว่าข้อเสนอของ Hayek ที่ให้ใช้เทคนิคทางสถิติในรูปของความถี่เข้ามาแก้ปัญหาความซับซ้อนนั้น ผู้เขียนคิดว่า Hayek เข้าใจผิดพลาด ตรงที่มโนภาพหลักของสถิติความน่าจะเป็นในรูปของความถี่นี้ไม่เกี่ยวอะไรกับการมีเนื้อหาที่ซับซ้อนหรือไม่ มักจะมีความเข้าใจผิดคิดว่า ค่าความน่าจะเป็นในรูปของความถี่ ถ้ายิ่งสูงมาก (เข้าใกล้ 1) เท่าไร ยิ่งช่วยให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นสูงขึ้น แต่แท้จริงแล้วความน่าจะเป็นในรูปของความถี่นั้น ไม่ช่วยให้เราสามารถทำนายค่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในอนาคตได้ว่ามีค่าเท่าไร นั่นหมายความว่า ข้อมูลหรือเหตุการณ์ในอดีตไม่ช่วยให้เรามั่นใจว่า ในอนาคต จะเกิดเหตุการณ์ดังเช่นที่เคยเกิดมาแล้วในอดีต ตัวอย่างเช่น จากการเก็บข้อมูลในอดีต 10 ปี พบว่าน้ำท่วมกรุงเทพฯ 8 ปี เราไม่สามารถบอกได้ว่า ในปีที่ 11 โอกาสที่น้ำจะท่วมมีค่าประมาณ 0.8 หรือ กรณีตัวอย่างทางสังคมศาสตร์ จากการเก็บข้อมูลจากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาในอดีตพบว่า ความน่าจะเป็นของการที่นาย ก จะได้รับเลือกเท่ากับ 0.8 ในขณะที่นาย ข ซึ่งเป็นคู่แข่งจะพบว่าค่าความน่าจะเป็นที่นาย ข จะได้รับเลือกเท่ากับ 0.4 สมมติว่าจะมีการเลือกตั้งในครั้งหน้าที่จะถึงนี้ เราไม่สามารถกล่าวได้ว่า นาย ก มีโอกาสได้รับเลือกตั้งสูงกว่านาย ข เป็นต้น ทำให้ข้อเสนอของ Hayek ที่ให้ใช้สถิติความน่าจะเป็นในรูปของความถี่มาแก้ปัญหาความซับซ้อนไร้น้ำหนักและขาดความน่าเชื่อถือ